

Czwartek, 2 kwietnia 2009 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

Kształcenie dzieci imigrantów

P6_TA(2009)0202

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie kształcenia dzieci imigrantów (2008/2328 (INI))

(2010/C 137 E/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 149 oraz art. 150 traktatu WE,
- uwzględniając art. 14 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając zieloną księgę Komisji z dnia 3 lipca 2008 r. zatytułowaną „Migracja i mobilność: wyzwania i szanse dla wspólnotowych systemów edukacyjnych” (COM(2008)0423),
- uwzględniając dyrektywę Rady 77/486/EWG z dnia 25 lipca 1977 r. w sprawie kształcenia dzieci pracowników migrujących ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁽²⁾,
- uwzględniając konkluzje Prezydencji z Rady Europejskiej w Lizbonie w dniach 23 i 24 marca 2000 r.,
- uwzględniając konkluzje Prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej z dni 13 i 14 marca 2008 r.,
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 13 października 2005 r. w sprawie integracji imigrantów w Europie za pośrednictwem systemu oświaty i nauczania wielojęzycznego ⁽³⁾,
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 27 września 2007 r. w sprawie skuteczności i równego dostępu do europejskich systemów kształcenia i szkolenia ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 199 z 6.8.1977, s. 32.⁽²⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.⁽³⁾ Dz.U. C 233E z 28.9.2006, s. 121.⁽⁴⁾ Dz.U. C 219E z 28.8.2008, s. 300.

Czwartek, 2 kwietnia 2009 r.

- uwzględniając własną rezolucję z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie kształcenia dorosłych: na naukę nigdy nie jest za późno ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 września 2008 r. w sprawie poprawy jakości kształcenia nauczycieli ⁽²⁾,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 25 lutego 2009 r. na temat zielonej księgi Komisji zatytułowanej „Migracja i mobilność”, wyzwania i szanse dla wspólnotowych systemów edukacyjnych,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji (A6-0125/2009),
- A. mając na uwadze, że Rada Europejska w dniach 13-14 marca 2008 r. wezwała państwa członkowskie do poprawy osiągnięć uczniów pochodzących ze środowisk migracyjnych,
- B. mając na uwadze, że Europejski Rok Dialogu Międzykulturowego (2008) był właściwym momentem do rozpoczęcia debaty na temat wyzwań i możliwości stojących przed unijnym systemem oświaty,
- C. mając na uwadze, że migracja wewnątrz Unii i imigracja do Unii wzrosły w ostatnich dekadach, zmieniając w wielu miejscach kompozycję uczniów w szkołach,
- D. mając na uwadze, że niejednokrotnie różnice międzykulturowe prowadzą do trudności w zrozumieniu oraz dialogu pomiędzy uczniami oraz pomiędzy uczniami i nauczycielami,
- E. uznając za oczywiste, że wyniki osiągane w nauce przez dzieci migrantów są znacznie niższe niż wyniki dzieci z rodzin niemigrujących, mając na uwadze, że wiele dzieci migrantów uczęszczających do szkół znajduje się w niepewnej sytuacji społeczno-gospodarczej,
- F. mając na uwadze, że dzieci migrantów posiadają talenty, które często pozostają nieujawnione i niewykorzystane, co niesie ze sobą społeczne, kulturowe i gospodarcze straty dla całego społeczeństwa,
- G. mając na uwadze, że nauka w szkołach jest do pewnego wieku podstawowym prawem, jak również obowiązkiem dla dzieci, bez względu na ich pochodzenie, co znajduje swoje odzwierciedlenie w art. 14 Karty Praw Podstawowych, który wymaga także przestrzegania krajowych przepisów w zakresie edukacji,
- H. mając na uwadze, że treść i organizacja edukacji i szkoleń stanowią domenę poszczególnych państw i mając na uwadze, że to na poziomie krajowym i regionalnym należy określać i realizować strategie,
- I. mając na uwadze, że imigracja może wzbogacić szkoły kulturowo i edukacyjnie, jednak jeżeli nie będzie się do niej odpowiednio podchodzić może prowadzić do poważnych rozbieżności,
- J. mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą zreformować swoje krajowe systemy edukacji i szkoleń; mając na uwadze, że muszą one współpracować nad rozwijaniem narzędzi politycznych niezbędnych do zarządzania skutkami migracji,
- K. mając na uwadze, że rosnąca różnorodność wśród społeczności uczniowskiej, będąca wynikiem rosnącej imigracji, stanowi wyzwanie dla nauczycieli, którzy nie są odpowiednio szkoleni w zakresie prawidłowego postępowania w obliczu tej nowej różnorodności w klasie,
1. z zadowoleniem przyjmuje wymienioną wyżej zieloną księgę z dnia 3 lipca 2008 r.;
 2. uważa, że Komisja słusznie zajmuje się wpływem nie tylko migracji wewnątrz Unii, ale również imigracji do Unii na system oświaty państw członkowskich;

⁽¹⁾ Dz.U. C 41E z 19.2.2009, s. 46.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0422.

Czwartek, 2 kwietnia 2009 r.

3. podkreśla, że pracownicy w Unii mogą posiadać mniejsze motywacje, by pracować za granicą, jeżeli istnieje ryzyko, że edukacja ich dzieci ucierpi na tym, a także że zadowalający system szkolnictwa dla dzieci migrantów jest związany ze swobodą przemieszczania się pracowników;
4. uważa, że należy dołożyć większych starań na poziomie UE, ponieważ wszystkie państwa członkowskie muszą stawić w tym zakresie czoła podobnym wyzwaniom; przypomina, że odsetek dzieci migrantów w szkołach prawdopodobnie wzrośnie w przyszłości;
5. przypomina, że ustanowienie zintegrowanych ośrodków wsparcia dla osób imigrujących legalnie ma ogromne znaczenie, jako że umożliwia im skuteczne radzenie sobie z wszelkimi przeszkodami w drodze do integracji (np. zagadnieniami związanymi z zatrudnieniem, edukacją, zdrowiem, itp.) przy wsparciu ze strony specjalistów;
6. zachęca państwa członkowskie do prac nad rozwojem partnerstwa szkół i społeczności, pozwalającego dzieciom, których rodzice pracują za granicą, na korzystanie z programów pomocowych oraz wsparcia i porady danej społeczności;
7. zaznacza, że dorośli migranci i ich dzieci muszą mieć możliwość nauki języków kraju przyjmującego, jeżeli zamierzają zintegrować się w pełni oraz winni wyrażać chęć skorzystania z takiej możliwości;
8. wzywa rządy państw członkowskich do zapewnienia dzieciom imigrantów legalnie przebywających na terenie państwa przyjmującego edukacji, w tym nauczania oficjalnych języków kraju przyjmującego oraz wsparcia w zakresie ich języka ojczystego i kultury;
9. wyraża przekonanie, że istotne jest, aby rodzice, a w szczególności matki dzieci imigrantów, byli zaangażowani w programy nauczania oficjalnych języków kraju przyjmującego, w celu zagwarantowania, że dzieci nie będą izolowane od społeczeństwa oraz udzielenia im wsparcia w procesie integracji w szkole;
10. uważa, że zachowanie i wspieranie wielojęzyczności musi stanowić część każdego programu nauczania; nalega, by już w wieku przedszkolnym zachęcać do nauczania języków jak najwcześniej, aby wspierać integrację migrantów; jednakże decyzję dotyczącą nauczania w języku ojczystym imigrantów w ramach programu oraz organizacji kształcenia należy pozostawić wyłącznie państwom członkowskim;
11. wzywa do zajęcia się trudnościami napotykanymi przez dzieci przybywające do innego państwa członkowskiego wraz z rodzicami imigrującymi ze względów zatrudnienia, związanymi z zapisaniem się do szkoły na poziomie adekwatnym do tego, na którym kształciły się w państwie członkowskim pochodzenia;
12. podkreśla, że dla rodzin i innych członków lokalnej społeczności bezpośrednie zaangażowanie jest bardzo istotne, gdyż za integrację społeczną odpowiada całe społeczeństwo, nie tylko szkoły; organy świadczące usługi w zakresie doradztwa socjalnego muszą być zachęcane do współpracy w celu dostarczenia lepszych informacji na temat edukacji i szkoleń zawodowych, w kontekście rynku pracy kraju przyjmującego;
13. uznaje, że społeczeństwo obywatelskie odgrywa istotną rolę we wspieraniu imigrantów oraz że równoległe do oficjalnego systemu kształcenia może w znacznym stopniu pomóc w zakresie na przykład nauki języka kraju przyjmującego;
14. podkreśla potrzebę włączenia do społeczeństwa migrantów i grup społecznych takich jak Romowie; zaznacza, że integrację należy prowadzić w oparciu o zasadę równych szans w edukacji, zapewniając równy dostęp do edukacji spełniającej wysokie normy jakości; odrzuca wszelkie rozwiązania – niezależnie od tego, czy mają one przejściowy czy też trwały charakter – które oparte są na segregacji i miernej edukacji, lub do nich prowadzą;
15. podkreśla wagę rozwijania międzykulturowych umiejętności komunikacyjnych u dzieci, zarówno imigrantów jak i z kraju przyjmującego oraz wyraża przekonanie, że zdolność do upowszechniania własnej kultury i rozumienia kultury i wartości innych winna stanowić główny element Kluczowej Kompetencji „Świadomość i ekspresja kulturowa”;
16. zaleca, by przeznaczyć na kursy językowe dla migrantów legalnie przebywających na terenie państwa przyjmującego dodatkowe środki finansowe i wsparcie administracyjne, dzięki wykorzystaniu przeszkolonego personelu, który rozumie również język ojczysty migrantów;

Czwartek, 2 kwietnia 2009 r.

17. podkreśla wagę nauczania dzieci migrantów ich języka ojczystego oraz języków ich kraju zamieszkania, oraz przyswojenia przez nie umiejętności czytania i pisania już w wieku przedszkolnym;
18. uznaje wagę wprowadzenia do programów szkolnych zajęć prowadzonych w językach ojczystych imigrantów, tak aby umożliwić im zachowanie ich dziedzictwa kulturowego;
19. podkreśla znaczenie sportu w edukacji i szkoleniach oraz jego istotną rolę w integracji i włączeniu do społeczeństwa osób z najmniej uprzywilejowanych środowisk; zaleca, by w polityce społecznej państw członkowskich uwzględniono w pełni ważną rolę integrującą, jaką dla ludności migrującej odgrywa sport;
20. Podkreśla potrzebę zaangażowania młodych imigrantów w różnorodne zajęcia poza programem nauczania, gdyż jest to doskonały sposób integracji społecznej;
21. podkreśla, że im wcześniej i z większym powodzeniem dzieci i młodzież z rodzin migrantów zostaną włączone w system nauczania, tym lepiej poradzą sobie w szkole, w dalszej edukacji i na rynku pracy; wyraża głębokie przekonanie, że wczesna przedszkolna edukacja znacznie poszerza perspektywy na przyszłość i w związku z tym wzywa państwa członkowskie do zwiększenia uczestnictwa dzieci imigrantów w edukacji przedszkolnej;
22. zaleca, by państwa członkowskie unikały tworzenia szkół na wzór gett oraz specjalnych zajęć dla dzieci imigrantów oraz aby wspierały integracyjną politykę edukacyjną, według której dzieci są zapisywane do danej klasy na podstawie poziomu wykształcenia i indywidualnych potrzeb;
23. wyraża przekonanie, że w szkołach do których uczęszczają dzieci imigrantów program nauczania winien zwracać większą uwagę na ich potrzeby oraz, że nauczyciele powinni być kształceni w zakresie umiejętności międzykulturowych, co pomoże im radzić sobie w możliwie najskuteczniejszy sposób z różnorodnością w szkole;
24. zaznacza, że kształcenie dorosłych migrantów może wspierać integrację zarówno ich samych, jak i ich dzieci i w związku z tym podkreśla potrzebę skoncentrowania się na rozwoju procesu kształcenia przez całe życie skierowanego ku rodzicom imigrantom;
25. wyraża zaniepokojenie wysokim odsetkiem dzieci imigrantów, które przedwcześnie przerywają naukę i wyraża przekonanie, że należy dołożyć starań w celu zagwarantowania, że dzieci te będą kończyć szkołę;
26. podkreśla, że system oświaty wysokiej jakości musi być dostępny dla wszystkich;
27. wyraża przekonanie, że działania zmierzające do poprawy nauczania dzieci migrantów mogą przynieść korzyści całemu społeczeństwu;
28. uważa, że w drodze kształcenia nauczycieli należy przekazać im podejście oparte na różnorodności i wielokulturowej oraz wielojęzycznej edukacji oraz iż kształcenie to powinno mieć charakter interdyscyplinarny;
29. popiera programy mobilności, w ramach których zatrudnia się nauczycieli z kraju pochodzenia imigrantów, co ułatwia dzieciom imigrantów kontakt z kulturą i cywilizacją kraju ich pochodzenia;
30. podkreśla, że jakość kształcenia nauczycieli powinna przede wszystkim opierać się na ich misji;
31. podkreśla, w tym kontekście, wagę mobilności nauczycieli jako integralnej części programów kształcenia nauczycieli; uważa, że nauczyciele winni mieć możliwość spędzenia jednego lub dwóch semestrów na uniwersytetach za granicą;
32. wyraża przekonanie, że szkoły potrzebują nauczycieli imigrantów, ponieważ mogą się oni podzielić z kolegami istotnymi doświadczeniami, są potwierdzeniem skutecznej integracji społecznej i mogą stanowić wzorzec dla dzieci, które napotykać na trudności;
33. podkreśla wagę specjalnych szkoleń dla nauczycieli, podczas których przedstawiana jest specyficzna sytuacja dzieci migrantów, konieczność włączenia ich z powodzeniem do programu systemów oświatowych oraz potrzeba poprawienia poziomu ich wyników w nauce;
34. podkreśla potrzebę doradztwa i terapii, w celu wspierania dzieci imigrantów oraz ludzi młodych w radzeniu sobie z szokiem kulturowym oraz w adaptacji w przyjmującym społeczeństwie;

Czwartek, 2 kwietnia 2009 r.

35. proponuje, by poszczególne państwa członkowskie stworzyły projekty edukacyjne, mające na celu poprawę świadomości w zakresie praw człowieka, z naciskiem na równe traktowanie, integrację oraz wolność osobistą, tak aby unikać ksenofobii i segregacji, które mogą wydawać się nieuniknione, tam gdzie pojawiają się imigranci i rozprzestrzeniają się alarmująco szybko;
36. zaznacza, że należy zapewnić takie samo równe traktowanie wszystkim migrantom oraz osobom, które nigdy nie migrowały; uważa, że instytucje oświatowe i indywidualni nauczyciele powinni uznać różnorodność za zwykłą sytuację, traktować każdą jednostkę z szacunkiem i udzielać migrantom wsparcia, jakiego potrzebują;
37. docenia fakt, że kształcenie nieformalne przyczynia się do kształtowania w młodych imigrantach wartościowych umiejętności, które uzupełniają umiejętności nabyte w szkołach oraz wzywa szkoły do intensywniejszej współpracy z podmiotami zapewniającymi kształcenie nieformalne, takimi jak organizacje młodzieżowe;
38. ponownie podkreśla, że dyskryminacja ze względu na rasę oraz pochodzenie etniczne w dziedzinie edukacji jest zakazana na mocy dyrektywy 2000/43/WE oraz wzywa do postawienia wszelkich form dyskryminacji w dziedzinie edukacji, w tym ze względu na narodowość oraz miejsce pobytu, poza prawem;
39. uznaje, że obowiązujące przepisy dyrektywy 77/486/EWG nie odpowiadają nowej rzeczywistości społecznej w Unii; zdecydowanie wspiera proces konsultacji zainicjowany przez Komisję;
40. podkreśla, że należy wspierać różnorodność w szkołach oraz zwrócić szczególną uwagę i udzielić szczególnego wsparcia najbardziej narażonym grupom imigrantów, w tym dziewczętom;
41. uważa, że dyrektywa 77/486/EWG musi zostać zmieniona i powinna objąć edukację dzieci będących obywatelami państw spoza UE oraz dzieci, których rodzice nie są obywatelami państw członkowskich;
42. podkreśla znaczenie istniejącego prawodawstwa UE, takiego jak dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich ⁽¹⁾ oraz dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi ⁽²⁾, gwarantującego prawo do edukacji uczniom z krajów trzecich; wzywa Komisję do stałej kontroli wszystkich podejmowanych w państwach członkowskich środków, których celem jest ograniczenie lub zniesienie nabytych praw;
43. wzywa szkoły o wysokim odsetku dzieci imigrantów do zatrudnienia niezbędnej kadry, by ułatwić radzenie sobie z wyzwaniami w różnych klasach i umożliwić im nauczanie na wysokim poziomie; zwraca się do Komisji i Rady o zainicjowanie dialogu między państwami członkowskimi w ramach otwartej metody koordynacji poprzez wymianę dobrych rozwiązań oraz opracowanie wspólnego programu udoskonalania edukacji migrantów;
44. nawołuje Komisję do przedstawiania systematycznych sprawozdań na temat postępów poczynionych w integracji dzieci migrantów w systemie oświatowym państw członkowskich;
45. wyraża przekonanie, że duże miasta i aglomeracje powinny korzystać z prawa do koordynowania polityki stworzonej w celu wspierania integracji dzieci imigrantów z polityką i strategiami dotyczącymi zakwaterowania, opieki (nad dziećmi), rynku zatrudnienia, opieki zdrowotnej i dobrobytu, dziedzin, które mają udowodniony wpływ na wyniki kształcenia dzieci imigrantów oraz ich skuteczną integrację w społeczeństwie;
46. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Komitetowi Społeczno-Ekonomicznemu, Komitetowi Regionów oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

⁽²⁾ Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 44.